

ЯК ПРАЦЮВАТИ З ПОСІБНИКОМ?

Робочий посібник «ДІЯЛЬНІСТЬ» створений для організації продуктивної навчальної роботи та ефективного засвоєння змісту навчального предмета «Біологія».

Посібник структурований у відповідності до тем підручника, кожна з яких передбачає діяльність упродовж 6 навчальних годин. Оскільки цілепокладання є дуже важливою частиною навчальної роботи, то пропонувані завдання посібника розподілені на три групи з чітко визначеним орієнтиром на досягнення результату: **навчальні** – для засвоєння знань, **розвивальні** – для розвитку умінь та **ціннісні** – для формування ціннісних ставлень. Кожне завдання структуровано у електронному додатку на послідовні дії, які передбачають можливість оцінювання. Очікувані результати навчання конкретизовані за 4 рівнями складності: рівень розпізнавання («Р» – розпізнавання), репродуктивний рівень («В» – відтворення), продуктивно-конструктивний («К» – конструювання) та продуктивно-творчий («С» – створення).

Виконання завдань рекомендується здійснювати упродовж навчального заняття. У змісті завдань використовуються найрізноманітніші опорні схеми, інтелект-карти, таблиці, табличні моделі тем, кольорові ілюстрації, малюнки, фрейми тощо. Практичні та лабораторні роботи (а їх 14) пропонуються для виконання на етапі «Застосовуємо», в інших випадках – це практичні та лабораторні вправи з кількома діями для виконання. Нумерація робіт співпадає з нумерацією тем підручника.

Лабораторна робота – спосіб діяльності для розвитку умінь досліджувати, обґрунтовувати, інформувати та розв'язувати проблеми з використанням натуральних об'єктів, біологічних процесів/явищ за допомогою спеціального лабораторного обладнання.

Практична робота – спосіб діяльності для розвитку дослідницьких, інформаційно-пошукових, інтелектуально-розвивальних та проблемно-пізнавальних умінь з використанням натуральних об'єктів/процесів/явищ, роздаткового матеріалу, муляжів, колекцій, ілюстрацій. Ці роботи виконуються і оформляються за визначеним планом (мета, матеріали та обладнання, хід роботи, висновки) та обов'язково оцінюються вчителем.

Лабораторні та практичні вправи – спеціальні завдання у вигляді сукупності дій для розвитку практичних умінь з використанням натуральних об'єктів/процесів/явищ, простого обладнання. Відрізняються невеликою кількістю дій, не потребують оформлення за визначеним планом та обов'язкового формулювання висновків й оцінювання. Можуть використовуватися на інших етапах пізнавальної діяльності, а саме на етапах «Запам'ятовуємо», «Усвідомлюємо», «Аналізуємо», «Оцінюємо» та «Створюємо».

Основними способами навчальної діяльності виділені під назвами «Дослідження», «Інформування», «Обґрунтування» та «Розв'язання проблем».

Підбір завдань до кожного параграфу організовується навколо *основного поняття* (для засвоєння знань), *способу діяльності* (для розвитку умінь) та *ціннісної категорії* (для формування ставлення), які виділені жирним шрифтом різного кольору. З метою допомоги у навчальній діяльності у рубриці «Біологічні мініатюри» підібрані ілюстрації за участю найрізноманітніших акторів живої природи.

Навчальна діяльність упродовж кожної теми організовується за етапами мисленнєвої діяльності та послідовністю процесів пізнання: I етап – «Запам'ятовуємо»; II етап – «Усвідомлюємо»; III етап – «Застосовуємо»; IV етап – «Аналізуємо»; V етап – «Оцінюємо»; VI етап – «Створюємо». Зміст завдань на кожному із цих етапів тісно взаємопов'язані з очікуваними результатами, сформульованими у таблиці.

Успіхів у навчанні та нових власних інтелектуальних відкриттів!